

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Prinses Irenepad 1
2595BG Den Haag

Datum: 13-3-2026
Onderwerp: G5 Noodmaatregel

Geachte leden van de Vaste Kamercommissie Onderwijs,

Op 20 februari 2026 is in de Staatscourant de verlenging gepubliceerd van de beleidsregel “*vervolg andere dag- en weekindeling in het primair onderwijs*”. Deze beleidsregel maakt onderdeel uit van de noodmaatregelen die in de G5 zijn genomen vanwege ernstige lerarentekorten. We werken als sectorpartijen en OCW al jaren intensief samen aan bestrijding van het lerarentekort en verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Wat we in die samenwerking gezamenlijk ontwikkelen kan rekenen op noodzakelijk draagvlak in de sector. Deze aanpassing van de beleidsregel valt hier nadrukkelijk buiten.

De oorspronkelijke noodmaatregel maakte het mogelijk dat klassen maximaal 20 uur per maand onderwijs krijgen van mensen die geen bevoegde leraar zijn, zoals onderwijsondersteunend personeel, leraren zonder bevoegdheid voor het primair onderwijs of andere invallers. Deze maatregel is in 2020 ingezet als noodinstrument om daar waar de tekorten het meest nijpend zijn, namelijk de grote steden, te voorkomen dat klassen structureel naar huis gestuurd moesten worden. Afspraak is dat de noodmaatregel zo kort mogelijk duurt en een school zich blijft inspannen om een bevoegde leraar voor de klas te krijgen. Een bevoegde leraar is immers de beste garantie om de kwaliteit van onderwijs te borgen. Nu de kwaliteit van onderwijs onder druk staat, zoals te concluderen is uit de dalende leerlingprestaties, is meer dan ooit cruciaal dat lessen gegeven worden door bevoegde leraren. Noodmaatregelen waarbij onbevoegden voor de klas staan, zijn daarom alleen gericht op het borgen van continuïteit, en niet op kwaliteit, van onderwijs.

Met de recent gepubliceerde verlenging van de beleidsregel zijn echter wijzigingen aangebracht die de aard van deze regeling wezenlijk veranderen. Waar het instrument oorspronkelijk bedoeld was als noodmaatregel bij acute tekorten, dreigt het nu te worden gebruikt als experiment om structureel beleid te ontwikkelen waarin onbevoegden voor de klas staan. Als vertegenwoordigers van het onderwijsveld hebben we hier al meermaals onze zorgen over geuit en erop aangedrongen om niet te tornen aan de kwaliteit van onderwijs en vast te houden aan het uitgangspunt dat onderwijs gegeven dient te worden door bevoegde leraren.

Wij constateren onder andere de volgende wijzigingen:

De koppeling met een noodsituatie is grotendeels verdwenen.

- In artikel 2 is de expliciete verwijzing naar het omgaan met personeelstekorten en werkdruk geschrapt.

- In artikel 3 is de voorwaarde vervallen dat er sprake moet zijn van een groot tekort in de formatie van een school om van de wettelijke regels af te wijken.

Hiermee verdwijnt de duidelijke relatie met een noodmaatregel.

Waarborgen rond noodplan en medezeggenschap zijn vervallen.

In artikel 7 zijn meerdere bepalingen geschrapt, waaronder:

- de verplichting dat het bevoegd gezag het noodplan in de betreffende stad heeft ondertekend;
- de verplichting om de uitvoering van het noodplan te beschrijven bij de aanvraag;
- de verplichting om een plan op schoolniveau ter instemming voor te leggen aan de medezeggenschapsraad en daarin op te nemen hoe het gebruik van de maatregel zo snel mogelijk wordt beëindigd.

Dit zijn belangrijke waarborgen die juist passen bij een tijdelijke noodmaatregel.

Het experiment kan expliciet leiden tot structurele wetgeving.

In artikel 9 is toegevoegd dat het experiment kan worden verlengd wanneer besloten wordt tot aanpassing van wettelijke voorschriften. Daarmee wordt het experiment expliciet gepositioneerd als mogelijke opmaat naar permanente regelgeving.

Randvoorwaarden en doelstellingen worden anders geformuleerd.

In artikel 2 zijn randvoorwaarden voor positieve effecten toegevoegd. In een noodsituatie kunnen randvoorwaarden helpen om negatieve effecten te beperken, maar in de huidige formulering kunnen deze ook worden gebruikt om het experiment als basis te nemen voor structureel beleid.

Wij begrijpen dat in een situatie van acute lerarentekorten soms moeilijke keuzes gemaakt moeten worden, bijvoorbeeld tussen klassen naar huis sturen of tijdelijk andere oplossingen inzetten. Juist daarom is het van belang dat duidelijk blijft dat het hier om een noodmaatregel gaat.

We vinden het daarom van groot belang om de beleidsregel zodanig aan te passen dat ondubbelzinnig vaststaat dat het hier gaat om een **tijdelijke noodmaatregel in het kader van lerarentekorten die zo kort mogelijk duren** en niet om een experiment gericht op structureel beleid.

Met vriendelijke groet,

Coba van der Veer, voorzitter AOb
Daniëlle Woestenberg, bestuurslid CNV Onderwijs
Remko Littooi, voorzitter FvOv